

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри української
філології та журналістики
протокол від 03.09.2020 р. № 2

в.о. завідувача кафедри

(проф. Володимир ОЛЕКСЕНКО)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ОРФОГРАФІЧНИЙ ПРАКТИКУМ

Освітньо-професійна програма «Філологія (Українська мова та література)»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Спеціальність 035 Філологія (українська мова та література)
Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Херсон 2020

Опис курсу

Назва навчальної дисципліни/освітньої компоненти	Орфографічний практикум
Викладач	Світлана Климович (Svitlana Klymovych), кандидат філологічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри української філології та журналістики Науковий профіль: https://scholar.google.com.ua/citations?user=qXT_VwAAAAJ&hl=uk&oi=ao
Посилання на сайт	http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=2808#section-0
Контактний телефон	0506886340
Е-mail викладача	svitlanaklymovych@ukr.net
Графік консультацій	Понеділок, 14.00 – 15.00 (кафедра) або в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю)

1. Анотація дисципліни:

«Орфографічний практикум» повинен закласти основи формування умінь, необхідних для майбутніх філологів. Уся робота з курсу спрямована на підготовку кваліфікованого фахівця, який повинен мати як необхідні теоретичні знання, так і уміти застосовувати їх на практиці. Важливо сформувати навички роботи з Українським правописом (2019), лінгвістичними словниками, довідниками, необхідними для писемного та усного спілкування українською мовою у професійній сфері.

2. Мета та завдання дисципліни:

Мета курсу – активізація, поглиблення та систематизація знань, одержаних здобувачами в школі; підготовка студентів до засвоєння інших предметів лінгвістичного циклу; зацікавлення студентів актуальними проблемами правопису з метою подальшого їх дослідження. «Орфографічний практикум» передбачає в багатьох випадках

відновлення й закріплення орфографічних навичок, роботу над удосконаленням культури зв'язного усного і писемного мовлення.

Завдання:

- ✓ ознайомити студентів з основними поняттями та категоріями орфографії;
- ✓ показати взаємозв'язок орфографії та орфоєпії шляхом зіставлення фонетичного та морфологічного принципів правопису;
- ✓ виробити стійке розуміння історичного й диференційного принципів українського правопису;
- ✓ актуалізувати знання про правопис, набуті в середній школі, та поглибити їх;
- ✓ виробити потребу формування на основі теоретичних знань стійких практичних навичок використання основних орфографічних норм.

3. Програмні компетентності та результати навчання

Після успішного завершення дисципліни здобувач формуватиме такі програмні компетентності та результати навчання:

Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів української мови.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм української літературної мови та культури мовлення.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, використовувати її для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і літератури та зарубіжної літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати практичній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

4.Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
3/ 90	–	42	48

5. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова/ вибіркова компонента
1	I	035 Філологія (Українська мова та література)	1	Основна компонента

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Мультимедійний комплекс: Ноутбук Lenovo IP 110-151-BR

Проектор Benq MS 527 з екраном GrandView на тринозі

Акустична система 2.0 Edifier R18 black

Мультимедійний комплекс:

Ноутбук ASUS x 502 CA (x 502 CA - XXOOS) white

Проектор Optoma S 310

Екран Brateck PSDC 72 мобільний 72 (4: 3) 145 x 10

Акустична система ACME by krator» Multimedia speaker Model:SS111W (2x2,5 Вт)

Відкритий доступ до електронного архіву-репозитарію ХДУ: eKhSUIR.kspu.edu

7. Політика курсу

Курс викладається українською мовою. Відвідування занять (очне або дистанційне) з дисципліни **«Орфографічний практикум»** є обов'язковим. Винятки можливі лише для студентів із обмеженими можливостями з поважних причин. Пропущені заняття або контрольні заходи (з поважної причини) мають бути відпрацьованими в позаурочний час, у консультативні години.

Високо цінується академічна доброчесність. Порухення академічної доброчесності є серйозним проступком, який може призвести до несправедливого перерозподілу оцінок і, як наслідок, загального рейтингу студентів.

Під час занять або поза ними студент має демонструвати повагу та толерантність по відношенню до всіх учасників освітнього процесу (здобувачі, викладачі, допоміжний персонал). Студенти повинні дотримуватися правил внутрішнього розпорядку ХДУ, усіх положень нормативних документів щодо організації навчального процесу у ЗВО.

8. Схема курсу

Тижень дата години	Тема, план	Форма навчального заняття, кількість годин (аудиторної та самостійної роботи)	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 11)	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 1. Фонетика. Графіка й орфографія. Орфоепія					
Тижень 1, 2	<p>Тема 1. Орфографія української мови. Вхідний контроль знань</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>Диктант на перевірку грамотності. Поняття орфографії. Орфограми, типи орфограм. Принципи української орфографії. Нова редакція Українського правопису (2019).</p>	<p>практ. зан. – 4 год. самост. роб. – 4 год.</p>	1, 2, 3, 4, 7, 22, 25	<p>Підготувати презентацію з теми «Українська мова – основний засіб національної ідентифікації» – 4 б. Вхідний контроль знань (диктант). – 2-4 б.</p>	<p>2 б. – усна відповідь на практичному занятті 4 б. – самост. робота 2-4 б. – диктант</p> <p>Максим. бал – 12 б.</p>
Тижень 3	<p>Тема 2. Чергування звуків та їх відображення на письмі</p> <ol style="list-style-type: none"> Найдавніші чергування /e/ - /o/; /i/ - /a/; /e/ - /i/; /o/ - /a/. Чергування /o/, /e/ з /i/. Чергування /e/ з /o/ після шиплячих та /й/. Звук /a/ з етимологічного /o/. Особливості їх вимови. Чергування приголосних /г/, /к/, /х/ з /ж/, /ч/, /ш/ і /з'/, /ц'/, /с'/. 	<p>практичне заняття – 2 год. самостійна робота – 2 год.</p>	1, 2, 3, 4, 7, 22, 25	<p>Запишіть по 5 пар слів на кожний різновид чергування, поясніть умови чергування.– 2 б.</p>	<p>2 б. – усна відповідь на практичному занятті 2 б. – самост. робота</p> <p>Максим. бал – 4 б.</p>

	6. Зміни приголосних при словотворенні: /г/, /ж/, /з/ + -ськ/ий/, -ств/о/ = -зьк/ий/, -ств/о/; /к/, /ч/, /ц/ + ськ/ий/, -ств/о/ = -цьк/ий/, -цтв/о/; /х/, /ш/, /с/ + - ськ/ий/, -ств/о/ = -ськ/ий/, -ств/о/. Особливості написання та вимови.				
Тиж ден ь 4	Тема 3. Позначення м'якості приголосних. Вживання апострофа План 1. Позначення м'якості приголосних на письмі (уживанням м'якого знака та букв я, ю, є). 2. Написання м'якого знака в кінці і в середині слів. 3. Випадки, коли м'який знак не пишеться. 4. Вживання апострофа. 5. Випадки, коли апостроф не пишеться. 6. Сполучення літер йо, ьо.	практичне заняття – 2 год. самостійна робота – 2 год.	1, 2, 3, 4, 7, 22, 25	1. Чому в словах уманський, Уманщина після н м'який знак не пишемо, хоч Умань, а в словах гуцульський, Гуцульщина після л пишемо м'який знак, хоч гуцул? 2. Запишіть слова в дві колонки: 1) ті, у які вставили апостроф; 2) ті, які пишуться без апострофа. 1. Дев..ятсот, серм..яга, хутор..янин, зв..язок, духм..яне, пор..ядок, бур..ян, без..язики, тьм..яно, цв..ях, присв..ята, реп..ях, п..ятдесят, з..ясовано, Солов..йов. 2. Медв..яний, п..ятсот, арф..яр, посер..йознішав, дзв..якнути, розв..язано, помор..янин, св..ято, сузір..я, харків..янин, вар..яг, від..їзд, різьб..яр, мавп..яча, роз..ятрити, при..їзд. Ключ. З останніх букв прочитаєте назви віршів: 1) В. Сосюри; 2) М. Рильського. – 2 б.	2 б. – усна відповідь на практичному занятті 2 б. – самост. робота Максим. бал – 4 б.
Тиж ден ь 4 Т	Тема 4. Подвоєння і подовження приголосних. Спрощення у групах приголосних, їх вимова. Уподібнення приголосних План	практичне заняття – 2 год. самостійна робота – 2 год.	1, 2, 3, 4, 7, 17, 22, 25	1. Запишіть слова, розкриваючи дужки, в три колонки: 1) з апострофом; 2) з подвоєнням букв; 3) без апострофа і без подвоєння букв. (Слова, позначені зірочкою, стоять в орудному відмінку).	2 б. – усна відповідь на практичному занятті 2 б. – самост. робота

<p>Тиж ден ь 4</p>	<p>1. Подвоєння і подовження приголосних. 2. Спрощення у групах приголосних, їх вимова. 3. Уподібнення приголосних за дзвінкістю/глухістю, за твердістю/м'якістю, за місцем і способом творення. 4. Зіставлення написання та вимови звуків і звукосполук при уподібненні.</p>			<p>Взаємніс(т)ю, спіра(л)ю*, стер(в)ятник, смер(т)ю*, Придніпро(в)я, Полі(с)я, щас(т)я, вче(н)я, ви(л)ються, сльозливіс(т)ю*, вер(ф)ю*, О(б)ю* (річкою), Повол(ж)я, зна(н)я, ма(з)ю*, ста(т)я, Заполя(р)я, огрубіліс(т)ю*, ри(с)ю*, гордіс(т)ю*. Ключ. У кожному слові підкресліть другу від початку букву. З цих букв прочитайте закінчення крилатого вислову: “Щоб досягти великого...” 2. Яка різниця в значенні прикметників журавлиний і журавлинний, горобиний і горобинний? Від яких іменників вони утворені? – 2 б.</p>	<p>Максим. бал – 4 б.</p>
<p>Тиж ден ь 5</p>	<p>Тема 5. Правопис слів разом, окремо, з дефісом План 1. Правопис складних іменників. 2. Написання складних прикметників. 3. Правопис прислівників разом, з дефісом, написання прислівникових сполучень</p>	<p>практичне заняття – 2 год. самостійна робота – 2 год.</p>	<p>1, 2, 3, 4, 7, 14, 22, 25</p>	<p>1. Напишіть складні слова відповідно до правопису. Інженерно/технічний, електро/вимірювальний, корабле/будівний, зменшено/пестливий, електронно/обчислювальний, машино/будівний, всесвітньо/відомий, матеріально/відповідальний, суспільно/необхідний, промислово/транспортний, матеріально/технічний, матеріально/відповідальний, електро/радіо/монтажник, суспільно/корисний, електро/монтажник,</p>	<p>2 б. – усна відповідь на практичному занятті 2 б. – самост. робота Максим. бал – 4 б.</p>

				<p>суспільно/необхідний, вище/зазначений, електро/монтажник/налагоджувальник.</p> <p>2. Запишіть складні іменники разом і через дефіс. Поясніть їх правопис. Авіа/моторо/будування, віце/адмірал, дощо/мір, людино/день, житте/пис, стоп/кран, трудо/день, пів/аркуша, лісо/сплав, радіо/комітет, купівля/продаж, лікар/еколог, блок/система, прем'єр/міністр, кіловат/година, пів/острів, міні/футбол, електро/поїзд, світло/водо/лікування, двох/сот/ліття, авто/фургон, магазин/салон, льон/кучерявець, зоре/носець, кіно/репортаж, мікро/економіка, мово/знавство, лексико/графія, макро/світ, максі/спідниця, пів/Херсона. – 2 б.</p>	
Тиж ден ь 6	<p>Тема 6. Вживання великої букви</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вживання великої букви. 2. Правопис прізвищ, імен та імен по батькові. 3. Правопис географічних назв. 	<p>практичне заняття – 2 год. самостійна робота – 2 год.</p>	<p>1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 22, 25</p>	<p>1. Напишіть слова і словосполучення з великої або малої літери. Поясніть правила їх написання. (п)резидент (у)країни, (г)енеральний (п)рокурор (у)країни, (з)аслужений (у)читель, (г)енеральний (к)онструктор, (п)резидент (ф)ранції, (д)октор (п)едагогічних (н)аук, (п)арламент, (с)енат, (к)онституційний (с)уд України, (о)рден (в)ітчизняної (в)ійни, (м)едаль (з)а (в)ідвагу, (о)рден (к)нязя (я)рослава (м)удрого, (е)зопівська (м)ова, (б)іблія, (б)ожа (м)атір, (е)поха (в)ідродження, (н)аціональний (у)ніверситет</p>	<p>2 б. – усна відповідь на практичному занятті 2 б. – самост. робота</p> <p>Максим. бал – 4 б.</p>

				<p>(к)иево-(м)огилянська (а)кадемія, (у)країнська (д)ержава; (д)ержавний (к)омітет з (н)ауки, (т)ехніки і (п)ромислової (п)олітики України; (д)октор (е)кономічних (н)аук, (м)іжнародна (с)пілка (у)країнських (п)ідприємців (МСУП).</p> <p>2. <i>Запишіть назви відомих в Україні (у Херсоні):</i> а) вищих навчальних закладів, бібліотек, архівів, спортивних споруд; б) церков, пам'яток історії й архітектури, пам'ятників; в) музеїв, театрів, філармоній, видавництв; г) готелів, ресторанів, кафе, магазинів, туристичних агентств тощо.</p> <p><i>Поясніть вживання великої та малої літер, а також лапок.</i></p>	
	<p>Тема 7. Правопис слів іншомовного походження План</p> <p>1. Правопис слів іншомовного походження.</p> <p>2. Правопис прізвищ та географічних назв іншомовного походження</p>	<p>практичне заняття – 2 год. самостійна робота – 2 год.</p>	<p>1, 2, 3, 4, 7, 10, 13, 22, 25</p>	<p>1. До поданих іншомовних слів доберіть українські відповідники. Інструмент, демократія, реєстр, корупція, експорт, інвестиція, плац, атака, реалізація, консультант, резолюція, імпорт, акт, експлуатація, сенс, інформація, індивід, інтелект.</p> <p>2. Запишіть слова іншомовного походження і правильно вставте пропущені И та І, поясніть правопис слів. Ф..нansi, економ..ка, тактчний, д..пломант, рекомендац..йн..й, ..дент..чн..й, ор..г..нал, екв..валент, кред..т, гр..ф, л..нгв..ст..ка, ..нформат..ка, експер..мент, теор..я, каз..но, б..знесмен, р..тор..ка, д..ференц..йн..й, аналог..я,</p>	<p>2 б. – усна відповідь на практичному занятті 2 б. – самост. робота</p> <p>Максим. бал – 4 б.</p>

				<p>гарант..я, вар..ант, ..м..грац...я, ..люстрац..я, л..м..тувати, ф..ксувати, асоц..ац..я, акред..тац..я, маркет..нг, д..лер, маг..стр, ауд..т, арб..траж, стат..ст..ка, естет..ка, еск..з, ст..ль, ф..рма, педагог..ка, юр..ст, ф..л..ал, с..стема, пер..од..ка, м..н..стр, к..ловат, кл..н..ка. – 2 б.</p>	
	Загальна сума балів за модуль				36 б.
Модуль 2. Морфологія й орфографія					
Тиждень 7	<p>Тема 1. Іменник як самостійна частина мови План</p> <p>1. Іменник як самостійна частина мови. 2. Поділ іменників на відміни і групи за системою відмінкових закінчень.</p>	<p>практичне заняття – 2 год. самостійна робота – 2 год.</p>	1, 2, 3, 4, 7, 18, 22, 25	<p>1. Визначте рід і відміну кожного з наведених іменників. Виділене слово поставте в орудному відмінку однини і складіть із ним речення: <i>військо, круча, бадилля, пташа, хабар, біль, волоцюга, перекотиполе, Данило, вікно, мова, Сава.</i> 2. Наведіть приклади іменників спільного роду. Уведіть 3 іменники в самостійно складені речення. – 2 б.</p>	<p>2 б. – усна відповідь на практичному занятті 2 б. – самост. робота</p> <p>Максим. бал – 4 б.</p>
Тиждень 8	<p>Тема 2. Особливості відмінювання іменників I-IV відмін План</p> <p>2. Особливості відмінювання і правопис відмінкових закінчень іменників I відміни. 3. Правопис закінчень іменників II відміни. Правопис закінчень -а (-я),</p>	<p>практичне заняття – 2 год. самостійна робота – 2 год.</p>	1, 2, 3, 4, 7, 18, 22, 25	<p>1. Провідмінійте в однині і, де можливо, в множині іменники <i>молодість, яблуко, Олег, знання, місто.</i> 2. Запишіть подані сполуки у формі звертання. Якщо існують варіанти, наведіть їх: <i>п ан президент, пані господиня, колега Панасик, голубка Катруся, товаришка Мирослава, добродій Максим.</i> – 2 б.</p>	<p>2 б. – усна відповідь на практичному занятті 2 б. – самост. робота</p> <p>Максим. бал – 4 б.</p>

	<p>-у (-ю) у Р. в. іменників II відміни.</p> <p>4. Правопис відмінкових закінчень III відміни.</p> <p>5. Правопис відмінкових закінчень IV відміни.</p>				
Тиж ден ь 9	<p>Тема 4. Прикметник як самостійна частина мови</p> <p>План</p> <p>1. Поділ прикметників на групи за значенням.</p> <p>2. Вищий і найвищий ступені порівняння.</p> <p>3. Поділ прикметників за типами відмінювання.</p> <p>4. Особливості відмінювання прикметників на <i>-лиций</i>.</p>	<p>практичне заняття – 2 год.</p> <p>самостійна робота – 2 год.</p>	<p>1, 2, 3, 4, 7, 22, 25</p>	<p>1. Утворіть від поданих прикметників просту і складену форми вищого і найвищого ступенів порівняння: <i>тяжкий (вантаж), коротка (ніч), міцне (здоров'я)</i>.</p> <p>2. Утворіть від поданих прикметників присвійні прикметники, запишіть їх у називному відмінку однини чоловічого роду і називному відмінку однини жіночого роду: <i>Сергій, Софія, сестра, Одарка, Толя, токар.</i> – 2 б.</p>	<p>2 б. – усна відповідь на практичному занятті</p> <p>2 б. – самост. робота</p> <p>Максим. бал – 4 б.</p>
Тиж ден ь 9,10	<p>Тема 5. Числівник як самостійна частина мови</p> <p>План</p> <p>1. Розряди числівників за значенням і будовою.</p> <p>2. Зв'язок числівників з іменниками.</p> <p>3. Відмінювання і правопис простих, складних і складених числівників.</p>	<p>практичне заняття – 4 год.</p> <p>самостійна робота – 4 год.</p>	<p>1, 2, 3, 4, 7, 22, 25</p>	<p>1. Подані цифрами числівники запишіть у називному, давальному та орудному відмінках. Якщо існують паралельні форми, наведіть їх: <i>2, 64, 100, 458, 7969</i>.</p> <p>2. Доберіть самостійно текст (150-200 слів) у науково-популярному підстилі наукового стилю, у якому вжито власне-кількісні та порядкові числівники. 2-3 числівники провідмінійте.</p>	<p>2 б. × 2 = 4 б. – усна відповідь на практичному занятті</p> <p>2 б. × 2 = 4 б. – самост. робота</p> <p>Максим. бал – 8 б.</p>

<p>Тижень 11</p>	<p>Тема 6. Займенник як самостійна частина мови</p> <p>План</p> <p>Розряди займенників.</p> <p>Відмінювання і правопис особових і зворотного займенників.</p> <p>Відмінювання займенників за прикметниковим і числівниковим зразками.</p> <p>Творення і правопис заперечних та неозначених займенників.</p>	<p>практичне заняття – 2 год.</p> <p>самостійна робота – 2 год.</p>	<p>1, 2, 3, 4, 7, 22, 25</p>	<p>1. Напишіть правильно займенники. Поясніть їх правопис.</p> <p>Будь...що, чим...небудь, де...від...чого, будь...у...кого, де...чого, на...чому...будь, де...яких, казна...котрий, де...з...ким, ні...якого, ані...хто, аби...для...чого, ні...чий, де...хто, що...будь, ні...на...якому, ні...для...кого, хтозна...чого, ні...на...кому, аби...чий, котрого...сь, котрий...то, ані...від...кого, кому...то, ні...чого, будь...що, аби...чого, ні...за...якого, аби...з...чого, хтозна...з...чого, чия...сь, чого...ж...то, який...сь, хто...ж...то.</p> <p>2. Провідмінійте подані займенники. Вкажіть їх розряди, особливості відмінювання.</p> <p>Себе, абихто, я, чий-небудь, він, що.</p> <p>3. Поставте подані займенники у родовому й орудному відмінках однини без прийменників і з прийменниками до або з. Поясніть правопис.</p> <p>Вона, той, мій, цей, ніякий, нічий, ніщо, дещо, деякий, дечий, абищо, хтось, щось, якийсь, чийсь, який-небудь, чий-небудь, будь-який, казна-хто, казна-чий.</p>	<p>2 б. – усна відповідь на практичному занятті</p> <p>2 б. – самост. робота</p> <p>Максим. бал – 4 б.</p>
<p>Тижень 11, 12</p>	<p>Тема 7. Дієслово як самостійна частина мови.</p> <p>Дієприкметник і дієприслівник як особливі форми дієслова.</p> <p>План</p> <p>1. Поділ дієслів на дієвідміни.</p> <p>2. Дієвідмінювання дієслів.</p>	<p>практичне заняття – 4 год.</p> <p>самостійна робота – 4 год.</p>	<p>1, 2, 3, 4, 7, 19, 22, 25</p>	<p>1. Від поданих дієслів утворіть усі форми минулого часу.</p> <p>Писати, читати, вчити, декламувати, креслити, відкривати, мигтати, чорніти.</p> <p>2. Дієслова поставте в наказовому способі в 2-й особі однини й запишіть у дві колонки: 1) з ь у кінці; 2) без ь у кінці.</p>	<p>2 б. × 2 = 4 б.</p> <p>– усна відповідь на практичному занятті</p> <p>2 б. × 2 = 4 б.</p> <p>– самост. робота</p>

	<p>3. Правопис особових закінчень дієслів I, II дієвідмін.</p> <p>4. Творення і правопис дієприкметників.</p> <p>5. Творення і правопис дієприслівників.</p>			<p>Збільшити, перевірити, входити, стати, озвучити, підставити, вдарити, попередити, передбачити, ужалити, відмітити, насипати, плавити, звузити, відрізати, зважити, переглянути.</p> <p>3. Напиши травелог (150-200 слів) «Подорож моєї мрії». Визнач дієслівні форми.</p>	<p>Максим. бал – 8 б.</p>
<p>Тиждень 13</p>	<p>Тема 8. Правопис прислівників</p> <p>План</p> <p>1. Написання прислівників разом і з дефісом</p> <p>2. Написання прислівникових сполучень..</p> <p>3. Написання не, ні у прислівниках</p>	<p>практичне заняття – 4 год.</p> <p>самостійна робота – 4 год.</p>	<p>1, 2, 3, 4, 7, 22, 25</p>	<p>1. Умотивуйте відмінність прислівників від однозвучних з ними іменників, прикметників, числівників і займенників з прийменниками: <i>працювати удвох - у двох відрах; стояти скраю - з краю вічної мерзлоти; востаннє перечитати - в останнє число місяця; покладатися на пам'ять - вивчити вірш напам'ять.</i> Складіть речення з поданими словосполученнями.</p> <p>2. Поділіть прислівники на три групи: 1) ті, що пишуться разом; 2) ті, що пишуться окремо; 3) ті, що пишуться з дефісом. Поясніть їх правопис.</p> <p>(В)розтіч, (на)розхват, (по)можливості, (під)гору, (як)слід, (на)жаль, (у)низу, (у)ночі, (ледве)ледве, (по)сусідськи, (таким)чином, один(в) один, (до)лиця, (до)речі, (за)раз, (по)черзі, (по)латині, (на)пролом, (на)мить, (уві)сні, (від)тепер, (як)(най)краще, (до)сьогодні, (до)діла, (що)дня, (за)що, (а)(ні)скільки, (на)вибір, (на)(сам)перед, (мимо)хідь, (по)суті.</p>	<p>2 б. × 2 = 4 б.</p> <p>– усна відповідь на практичному занятті</p> <p>2 б. × 2 = 4 б.</p> <p>– самост. робота</p> <p>Максим. бал – 8 б.</p>

				3. Утворіть прислівники з поданих словосполучень. Поясніть їх правопис. Українською мовою, кожної суботи, кожного літа, у два рази, в усіх місцях, не поміркуювавши, останнім разом, у десять разів, латинською мовою, кожного разу, на голодний шлунок, голими руками, на швидку руку.	
Тиж ден ь 14	Тема 9. Службові слова: прийменник, сполучник, частка План 1. Правопис складних прийменників разом, через дефіс і окремо. 2. Правопис складних і складених сполучників. 3. Написання часток разом, через дефіс і окремо. 4. Написання часток не, ні з різними частинами мовами.	практичне заняття – 4 год. самостійна робота – 4 год.	1, 2, 3, 4, 7, 22, 25	1. Підготувати презентацію на тему «Службова функція прийменників, сполучників і часток».	2 б. × 2 = 4 б. – усна відповідь на практичному занятті 2 б. × 2 = 4 б. – самост. робота Максим. бал – 8 б.
Тиж ден ь 14	Тема 10. Підсумкова контрольна робота	практичне заняття – 2 год. самостійна робота – 4 год.	1, 2, 3, 4, 7, 22, 25	Повторіть матеріал 1,2 модулів. Укладіть підсумкову таблицю «Перелік орфограм».	12 б. – контрольна робота 4 б. – самост. робота Максим. бал – 16 б.
	Загальна сума балів за модуль				64 б.

9. Система оцінювання та вимоги: форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Оцінка відповідає рівню сформованості загальних і фахових компетентностей та отриманих програмних результатів навчання здобувача освіти та визначається шкалою ЄКТС та національною системою оцінювання

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade
90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів, які отримують здобувачі за результатами опанування освітньої компоненти/навчальної дисципліни «Орфографічний практикум», формами семестрового контролю якої є залік

Модуль 1. Фонетика. Графіка і орфографія. Орфоепія

Модуль 2. Морфологія і орфографія

№	Види навчальної діяльності (робіт)	модуль 1	модуль 2	Сума балів
Обов'язкові види навчальної діяльності (робіт)				
1.	Аудиторна робота (заняття у дистанційному режимі)			

	- вхідний контроль знань	4 б.	–	4
	- усна (письмова) відповідь на практичному занятті	16 б.	26 б.	42
2.	Самостійна робота	16 б.	26 б.	42
3.	Контрольна робота	–	12 б.	12
	Разом балів	36 б.	64 б.	100 б.
Вибіркові види діяльності (робіт)				
1.	-участь у наукових, науково-практичних конференціях, олімпіадах, конкурсах; - підготовка наукової статті, наукової роботи на конкурс; - неформальна та інформальна освіта здобувача			max 10

Здобувачі, які брали участь у науково-дослідній роботі (підготовка наукової статті, участь у науковій конференції, семінарі, конкурсах наукових робіт, предметних олімпіадах, неформальній та інформальній освіті), можуть отримати **бонусні (заохочувальні) бали – до 10 балів.**

Взаємозв'язок між програмними результатами навчання та обов'язковими видами навчальної діяльності (робіт)

Види робіт	Усне опитування (виступ, доповідь, участь у обговоренні)	Практичні (лабораторні, семінарські) роботи	Письмові роботи (самостійні роботи)
Програмні результати навчання (ПРН)			
ПРН1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, використовувати її для організації ефективної міжкультурної комунікації.	+	+	+

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	+	+	+
ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і літератури та зарубіжної літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.	+	+	+
ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати практичній діяльності.	+	+	+
ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	+	+	+

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Зубков М. Українська мова / Універсальний довідник. Харків: ВД «Школа», 2009. 496 с.
2. Козачук Г. О., Шкурятяна Н. Г. Практичний курс української мови. Київ, 2008. 397 с.
3. Методика реалізації Українського правопису в новій редакції у закладах загальної середньої освіти : Навчально-методичний посібник /В.М. Терещенко, А.О. Панченков. Харків : Соняшник, 2019. 256 с.
4. Український правопис. Київ : Наукова думка, 2019. 392 с.
5. Фурдуй М. Українська мова. Практикум з правопису. Київ: Либідь, 2004. 269 с.
6. Шевчук С., Лобода Т. Практикум з української мови. Модульний курс. Київ: Вища школа, 2006. 326 с.
7. Ющук І. Практикум з правопису і граматики української мови. Київ: Освіта, 2012. 270 с.

Додаткові

8. Городенська К. Правопис власних назв іншомовного походження. Дивослово. 2013. №11(680). С. 52.
9. Городенська К. Тонкощі відмінювання прізвищ. Дивослово. 2013. №02(671). С.38-42.
10. Городенська К. Уживання та правопис новітніх запозичень. 2017. №12(729). С.40-41.
11. Задорожній В. Кличний відмінок іменників на -ець у сучасній українській мові. Дивослово. 2005. №3. С.39-42.

12. Коць Т. Словотвір іменників у мові преси початку ХХ століття і становлення граматичної норми. Мовознавство. 2012. № 2. С. 83-91.
  13. Кулаківська О. Зауваги щодо доцільності вживання деяких іншомовних слів. Дивослово. 2016. №03(708). С.40-41. Мельничайко В., Криській М. Виполюймо мовний бур'ян. Дивослово. 2015. №01(694). С.47-52.
  14. Омельчук С. Функціонування в сучасній українській мові прийменниково-іменникових конструкцій на позначення дефісного написання слів. Дивослово. 2016. №05(710). С.21-26.
  15. Ріпей М., Борейчук О. Говорімо правильно. Дивослово. 2013. №03(672). С.48-51.
  16. Степаненко М. Найсучасніші зміни в лексико-семантичному ладі української мови. Дивослово. 2015. № 09 (702). С. 35-38.
  17. Тоцька Н. Засоби милозвучності української мови. Дивослово. 2012. №12(669). С.38-43.
  18. Фурса В. Новітні тенденції родового розмежування іншомовних невідмінюваних іменників. Дивослово. 2014. № 09 (690). С.41-43.
  19. Ющук І. Логічна структура дієслівних словоформ. Дивослово. 2014. №02(683). С.30-32.
  20. Ющук І. Милозвучність української мови. Дивослово. 2018. № 10 (739). С. 43-46.
- Інтернет-ресурси*
21. Блог професора Пономарева. URL : <https://www.bbc.com/ukrainian/topics/ponomariv>
  22. Городенська К. Мовна мозаїка. URL : <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/263/browse?=subject>
  23. Сайт Олександра Авраменка. URL : <http://xn--80aafnzkiym.xn--j1amh/teleradio-lessons/12>
  24. СловникUA. Портал української мови та культури. URL : <https://www.slovnyk.ua>
  25. Український правопис (2019). URL : <http://www.inmo.org.ua/news.html>